

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

4. Merita in Ecclesiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

Terrarum dominam si quondam hæc GALLIA Romam,
 OEnotriæ vastas si superare plagas :
 Si populos Asiæ, si fortes quiuit Iberos,
 Si Macedùm Franco subdere regna jugo : b.
 Vnita Helueticis, ac fædere juncta, lacertis
 (Soli etiam inuictos qui domuere Duces)
 Quàm celebres olim sic portatura triumphos,
 Credere, qui gentem nôrit utramque, potest.

A. Ita restatur Ianus Cæcilius Frey in Admirandis Galliarum
 c. 6. B. C. D. ita Iosias Simlerus. E. Idem. Ponunt tamen
 aliqui annos V. vel XXV. F. Quos recenset Simlerus l. 1. f.
 317. 318. 323. G. Sic vocat Architremius Poëta, in encomio
 urbis Parisine. H. ita præter ceteros refert Gabriel Bucelinus in
 Nucleo Historiæ uniuersalis. &c.

IV.

ARGUMENTVM.

CLEMENTI VIII. ad Pontificatum
 euecto, cum more maiorum gratulati fuissent
 Heluetij Romanæ Ecclesiæ addicti, eundem pariter
 sunt deprecati, ut Gallie Heluetijs confœderatæ, atro-
 cissimis autem bellorum iniurijs, id tempus, afflictæ
 (ubi armis disputata fuit Henrici III. Successio) pa-
 trocinium sumere, ac Pacis media procurare clemen-
 tissimè dignaretur: maturâ reminiscentiâ meritorum
 veterum, quæ Ecclesiæ Sedisq; Romanæ protectioni
 multis seculis, à Christianissimis Francorum Regibus,
 magnificentissimè sunt imper'ita. Proponuntur hæc
 vulgari carmine, ab illo, quem facundissimè peroran-
 tem Pontifex, cum purpurato Collegio apprimè fuit
 admiratus. Anno Christi 1393.

IOANNES IACOBVS A STAAL,
Eques auratus.

CLEMENTI VIII. Pontifici Maximo.

*De meritis Heluetiæ ac Galliæ in Ecclesiam
Romanam.*

Magne Parens, quem cura Deum, quem Purpura
E Capitolini venerando colle Palatj, (Patrum,
Terrigenum cõdire gregẽ, Christiq; sequaces
Pascere iussit Oues: sacra cui tempora frontis
Infula tergemina cingit redimita coronã.
Quod Tua Majestas trabeati recta Quirina,
Ac Vaticanæ tam augusta palatia Sedis
Heluetos intrasse vider, reuerentia Summo
Debita Pontifici, candorq; fidesq; fauorq;
Iuraq; Tarpeia faciunt assueta Cathedra.
E septemgeminis Patriæ Cantonibus isthuc,
Ad septemgeminis decoratam montibus Urbem.
Per Lepontinas, Legati accessimus, Alpes;
Perq; lacus varios, perq; amnes Arule & Vrsæ
Venimus optatas ad amani Tiberidis undas.
Venimus Helueticæ mandato ac nomine gentis,
Vt Tibi Magne Parens, ad summi culmen honoris:
Ad Petri clauis, Urbisq; arbitrium & Orbis,
Ordine Nobilium simul applaudente Quiritum
Legitimè euecto deuoti pectoris arrham
Terrarum dominã, simul offerremus, in aulã.
Helueticos apices, Appenniniquẽ recuruos
Scandimus anfractus, clarãq; fauentibus astris,
Visimus Ausoniam (quod plebiscita, frequensq;
In septemgeminis decreuit Curia Pagis)
Vt ritu veteri, verosq; imitando Clientes,
Pontificum capiti, magno telluris Atlanti,
Pastoriquẽ Orbis, Dominoq; Patriq; perennem,
Quod faciunt Tyrso fulgentes murice Reges,
Poplite submisso contestaremur amorem.

Nulla, Beate Pater, nulla unquam obliuio nostris

Eruet

Eruet ex animis, quæ quondam ætate parentum
 Helueticis Pagis ultro exhibuere priores
 Munera Pontifices: seu *Libertatis* auitæ
 Confirmatus honos, seu nobilis ille *Galerus*,
 Principibus sacras qui supplet in orbe Tiaras,
 Seu *Labaris* spectata suis insignia, & alti
 Spectentur Tituli: Manet altâ mente repôstuni
 Sedis Apostolicæ studium, quæ fontis ad instar
 Iugiter undantis, condito nectare plenos,
 Currere per Patriæ iussit viridaria, riuos.
 Tu quoque, qui leges Diuûmq; hominumq; gubernas,
 Blanda cui pulchrum tribuit *Clementia* nomen,
 Tu Tibi deuotos, Antistes summe, Clientes,
 Optime Pastor Oues, Pater acceptissime Natos,
 Pontificum solitâ non dedignabere curâ.

Quæ Latio quondam *Saraceni* militis atram
 Expulit illuuiem, fractosque horrore *Quirites*,
 Obsidione, metu, rerumque vorace rapinâ
 Reddidit eximios: gratam jam pænè labanti
 Quæ tulit Italiæ, pulso procul hoste, salutem.
 Pristina stat Patriæ, stabitque interrita virtus *a.*
 Teutonicas acies, & nostro cognita seclô
 Prælia quæ domuit: quæque altæ mœnia Romæ,
 Cæsariana suum cum effunderet ira calorem,
 Fortiter asseruit; pro hac ipsâ Sede tuendâ
 Fixa stat Heluetijs, stabitque acerrima Virtus. *b.*

Nunc si cura Tui, dulcissime Pastor, ouilis,
 Si Tibi cura gregis: gratantes fronte serenâ
 Dignare Heluetios: Gentemque Ecclesiæ amicam,
 Tergeminæ toties insignia sacra coronæ
 Tutari solitam, perge his complectier ulnis,
 Queis Tibi iuratum studiosè amplecteris Orbem.
 Fœderis Heluetici, quorum hæc Legatio, fidos
 Protege *Cantones*: & quod præstare suescit
 Maxima Tarpeïæ majestas arcis, eosdem
 Tu quoque munificâ Charitum perfunde saginâ
 Iam mihi (quod tanti deposcant Principis aures)
 Attica si Alpestem mulceret Suada Thaliam
 Si sapor ambrosius, Latijque medula lepôris,

Manâsse augusti qui fertur ab ore Quirini,
 Ex Arola potas condirent gurgite lymphas,
 Fas mihi, conceptam, foret hic, pertexere telam.
 Plura etenim fandi tribuit contermina grandem
 GALLIA materiem, quæ nunc feralibus armis
 Obruta, post decumas, quas sustinet ægra, procellas,
 Ipsa sui abfimilis, veteremque exuta nitorem
 Fluctuat, ac miseræ nimis est vicina ruinæ.
 Gallia pestifero jam pænè absorpta barathro
 Te patiente, meum jubet hîc protendere cursum,
 Subsidiumque petit: quod nî Romana ministræ
 Curia, & Auloni prudens Clementia Papæ,
 Quomodo grassantem poterit compescere flammam?
 Christiadûm toto celeberrimum in agmine regnum
 Gallia, quæ gratos tibi, sancta Ecclesia, flores
 Instar Pæstani pulcherrima protulit, horti:
 Nunc ubi belliuomæ gustavit pocula Circes,
 Degener hirsutos, inamæno pignore, sentes
 Parturic, & crebris patet, ut Gætulia, monstris.
 Aurem, igitur, Pater alme, dabis, si supplice voto,
 Si rudiores labro, Patrij decreta Senatûs
 Eloquar, & Franco precer adjutoria regno.
 Quod petimus, Pax est: pacem deposcere Francis,
 Fœdus amorque jubent. Vulcano urgente propinquus
 Si flagrat Vcalegon; paries si proximus ardet,
 Serio & ipsa suos curat vicinia postes.
 Gallia si perijt, fortuna salusque propinquæ
 Occidit Heluetiæ: tanti nam accita charybdis
 Imperij, amicitia Nobis ac fœdere juncti,
 Certa simul nostræ dabit incrementa ruinæ.
 Hactenus electo vicinos milite Gallos
 Bouimus, & grandi sedare incendia nisu
 Conati fuimus: generosum Exercitum ab oris
 Duximus Helueticis: alieno denique nostras,
 Sumptibus heu quantis! onerauimus ære crumenas.
 Pro Regni auspicijs, pro Relligione tuendâ,
 Pro fartis testis, pro Rege, arisque focisque,
 In dubium tractæ pro Majestate Coronæ,
 Mouimus unâ omnem, non segni Marte, rudentem:

Vt

Vt vel belligeri compescere limina Iani,
 Vel Paci optatas possemus pandere valvas.
 Sed quia majores res tam petit ardua vires,
 Præsul Auentinus, Christi que vicaria Roma,
 Tam malè confusis cataplasma imponere rebus,
 Ac desolato poterit succurrere regno.

Consilium, fatoque hominis prudentia major,
 Et modus, & ratio, mundi que Pronæa supremos
 Stipant Pontifices: vertendi cardinis æquas
 Papa gerit clauēs: & quam solertia terræ
 Reddere non potis est, dabit unam hæc Petra medelam.

GALLIA (quod magnæ non nescit gloria Romæ,))
 Innumeros jam pænè fuit reputata per annos,
 Christi adûm neruus, melioris dextrera mundi,
 Robur Apostolicæ, fulcrumque haud debile Petræ.
 Donec compositas rexit Pax aurea gentes,
 Grande ornamentum. Si pulchro Ecclesiæ in horto
 Effera fulmineas acuerunt bella secures,
 Nobile subsidium. Si fluctibus atque procellis
 Turgida, Petrejam quassârunt æquora nauem,
 Portus & hospitium. Latiâ si pulsus ab aulâ
 Papa peregrinâs Exul migravit ad oras,
 A furijs tutum fuit incessanter *Asylum*.
 Iam mihi si veteres sermonem flectere in actus,
 Addere si flores roseo, mens esset, Hymetto,
 Francigenûm quàm clara fotent encomia Regum!
 Scit tua Majestas, quantis defuncta periclis
 Gallia; diuinæ pro culmine & arce Sionis,
 Quanta per Insubres, per & omnes Ausonis oras,
 Prælia pertulerit: tantosque exinde Monarchas
 Quadrijugo quoties vectârît Gloria curru.
 Sacrilegos, terræque simul, cæloque molestos,
 Vna hæc quàm celebri domuit virtute Tyrannos!
 Hæc quoties profugos, sæuique furore Gradiui
 Exilio intrulos, jamque hinc, jamque inde repullos
 Fouit Pontifices! Hæc pompâ æquante triumphum,
 Quam sæpe exceptos, quantisque fauoribus auctos
 Figere Liligerâ sedem præcepit in aulâ:
 Donec magnificis, bacchante Tyrannidis æstro,
 Proffi-

Proffi-

Profligato armis, comitatu ingente repostos
 In Vaticanâ, vidisset Roma, cathedrâ!
 Ecquis Aistulphos Desideriosq;, feroque
 Nomine Luitprandos, Romani Antistitis acres
 Quondam mastiges, jam tecta superba Quiritum,
 Pontificumque sacras ausos incessere claves
 Ense triumphavit? Quis tam presentibus armis,
 Tantâ animi flammâ, quantâ horum purpura Regum
 Perdomuit reliquam Lombardo è sanguine facem?
 Constat Amorrheos, Athimosq; inimicaque cælo
 Nomina, deletis ingenti funere Mauris,
 Trans Libyæ fines, & adustos solibus Afros,
 Gallorum egregijs ejecta fuisse lacertis.

d.

Dexteritate pari, tam perniciofa quis unquam
 Schismata? tot falsos in religione prophetas
 Quis Regum oppressit? Quis tantis, obsecro, Sectis,
 Tot fidei monstris immunem reddidit Orbem?
 Nosti, & magne Pater, nosti hæc & plura quondam,
 Grandi opera Francæ patrata fuisse Coronæ.

Hic Martelle tuum ne desit Carole nomen,
 Contra hostes fidei, Virtus quoque præstita, mandat,
 Barbara gens Arabum, Mahometis prodroma pestis,
 Auspice Martello, memoratu perpete dignum
 Pertulit excidium. Saraceno sanguine Franci
 Immaduere agri: pugna unius una diei,
 Ter centena Arabum septuagintaque peremit
 Millia: Francigenum sic rursus acinace Regum.
 Expirasse feras Ecclesia vidit Erinneis:

e.

Fallor, in immensi si quisquam cardine mundi
 Munera Apostolicæ dedit uberiora cathedræ.
 Si Spoletinas, quas vendicat Umbria, terras,
 Si pinguem AEmiliam, si puppibus Adriæ amicam
 Visimus Anconam: si lumina candida mentis
 Vertimus ad reliquas Piceni nobilis urbes
 Manare à solis profitebimur omnia Francis,
 Insula sardiniæ, contermina Corsis, opimum
 Trinacriæ regnum, florentisque Hetruria, faustis
 Gallorum auspicijs, nutuque manuque potentis
 Caroli, ut Imperio, sic rerum pondere Magni,

f.

M

Susce-

Sufcepere, tuos Romana Ecclesia, fasces.

Liligeros certè, quos Gallia nobilis orbi
 Progenerat Reges, non casto agnomine fuescit
 Scribere *Primigenas*, hæc ipsa Ecclesia, Natos.
 Dicite *Calixti*, *Paschales*, atque *Gelasi*,
Urbani, ac *Stephani*, *Clementes*, atque *Anacleti*,
 Dicite *Gregorij*, vosque ô generosa *Leones*
 Nomina, ab augustis Gallorum Regibus, olim
 Dimanasse omnem Papæque Urbisque salutem. *h.*
 Impetuosa etenim vesani murmura Ponti,
 Auloniæ quoties insultauere carinæ;
 Cura vigil Regum firmis confidere transtris,
 Soluere vela iubens, terræque marique coactam
 Accelerauit opem: itridentes Tethyos iras
 Lenijt, atque tuum placans Neptune tridentem.
 Præcipites Austriæque minas, Euriæque furores,
 E patriâ ascitis Zephyri compescuit alis,
 Donec ad optatum sua ferret carbasa portum.
 Digna adeo poterit, sanctissime Præsul, haberi,
 Gallia, quæ toties, superatis Alpibus, almam
 Reddidit Hesperiaæ pacem: quæ barbara mundi
 Monstra Europæis generosa fugauit ab oris:
 Quæ mundi dominam, Latio cum Antistite, gentem
 Reddidit antiquo, per mille pericla, vigori:
 Quæ dextram profugis, quæ præsens semper asylum
 Præstitit exulibus. Tantarum in turbine rerum,
 Digna, inquam, poterit celeberrima Gallia dici,
 Cui, stimulante Tuâ, Pastorum ô maxime, curâ,
 Porrigat optatam caducifer Arcas oliuam.

IVLIVS ille tuæ caput olim ac gloria Romæ,
 Urbis & Orbis apex, infando sæpe relatu,
 Et jactabundis audebat spargere buccis:
 Cæsaris auspicio (præter ciuilia Magni
 Prælia, terribilem quæ glutuere cruorem)
Amplius undecies hominum centena perisse
Millia, Tartareas se præside missa sub umbras.
 Cæsare digna quidem, sed vox indigna supremo
 Flamine. Tu melius, Tu Clementissime Princeps,
 A Cajo afflictam qui nunc dominaris in Urbem,
 Auspi-

Auspicijs Pax alma tuis, medicinaque belli,
 Francorum eximio fuerit si reddita regno:
 Quos titulos, proh quanta feres encomia! Olympo
 Heu quàm augusta tuas æquabit gloria laudes!
 Amplius undecies hominum centena beabis
 Millia, quos belli vel crudâ vocaret orexis.
 Vel Libitina cauâ, ferrouè igniuè peremptos,
 Conderet in foueâ. Majorem Cæsare laurum
 Orbe ab utroque feres: CLEMENTI Gallia plures
 Conseruata dabit, quàm CAIO oppressa triumphos.

Marco Antonino, quem Augustum Roma Piumq;
 Dixerat, æternæ vox hæc fuit unica laudi:
Malo equidem unius vitam defendere ciuis',
Fulmineo quàm mille hostes aut perdere ferro,
Aut dare supplicio. Vox ac sententiâ summo
 Digna Magistratû. Votum hoc, ô Marce, perennem
 Si peperit jam tanta Tibi per secula famam:
Clementi Papæ quantus gratabitur olim
 Terrarum applausus, si tot seruatierit Vnus
 Inter Christiadas, animarum millia, ciues!

Quare age, Magne Pater, quem cura salusq; regendi
 Iure trahit seclî; Ne schismatis orgia in illo
 Bacchentur regno, quod florentissima semper
 Lilia, & ambrosios orbi produxit odores:
 Quod celebri famâ, quod relligione suorum
 Ac studijs Regum *Viginti trina* subegit
Schismata. Ne tragicis dum Gallia scinditur armis, k.
 Exanimet Scissura Fidem: ne sacra Tonanti
 Dum sese assiduis eneruant regna duellis,
 Intumeant lunatæ acies, nostrâque ruinâ
 Fortior, Odrysius prorumpat in arma Tyrannus:
 Vtere jure tuo, vaginâ condere ferrum
 Impera, & indigno Panaceam porrige tabo.
 Sollicitis quod nostra rogat Legatio votis,
 Heluetus unanimi quod postulat ore Senatus,
 Sume patrocinium turbatæ Galliæ, & aurêam
 Paci sterne viam. Si stabit Gallia, stamus:
 Si perit, occidimus: curatâ Franciâ, & ipsos
 Curâsti Heluetios. Exhausta æraria, nummi

Largiter effusi, Legio generosa strategum,
 Copia clara ducum (patrijs quæ nuper ab oris
 Excita, dum validos pro sceptro & Rege lacertos
 Exerit, ac magno propugnat Lilia sumptu)
 Pharmaca sollicitant curandis apta crumenis.
 Ut Tibi (qui claro superans vel Lyncea visu
 E Latiâ totum Speculâ circumspicis orbem)
 Esse queat liquidum, quod Nos profitemur & ipsi,
 Verti etiam nostram præsentem in cardine caussam.

Addere plura nefas. Tu Maxime & Optime Pastor;
 Si totidem cælo, quot Iulius intulit orco,
 Conserues animas: Tibi Pacis amator & auctor,
 Præmia Stelligerâ quàm larga refundet ab aulâ!
 Pontificum Princeps, Ter maximus ille Sacerdos,
 Qui Tibi, qui reliquis Tarpeiâ in sede locatis
 Pascere commissos, in Petro, præcipit agnos,
 Pascere mandat oues: è gazæ diuitis arcâ,
 Centuplici tantam pensabit munere curam.
 Nos quoque, si florem, si fragrantissima regni,
 A tam barbaricis, tuearis Lilia, spinis;
 Quàm Tibi sublimes utrinque seremus honores!
 Gloria præclari quàm stabit viuuda facti!
 Tempora Pontificis placidam apportantis oliuam,
 Vnanimis in plebe preces, encomia, grates,
 Tergeminâ rursum satagent ornare coronâ.
 Te Patriæ verum super euehet æthera Patrem
 Gallia, & ad sacras hecatomben offeret aras.
 Imo de auratis argentea Lilia junctim
 Porriget è calathis. Plebs, Curia, Clerus, & amplî
 Nobilitas Regni, partam à CLEMENTE salutem
 Inferet æterno, patrijs, adamante, tabellis.

*A Sub annum Christi 828. sub Gregor. IV. à quo Vranij, Sui-
 tentes, ac Subsilvani, Ecclesiæ Defensores Protectoresq; primò vo-
 cati, suisq; Vexillis fuerant insigniti: qui Titulus, unâ cum cer-
 tis Labarorum ornamentis, XIII. Heluetiæ Ciuitatibus posthac
 impertitus est à Iulio II. Pontif. Anno 1512. B. Anno 1557. sub
 Paulo IV. C. Ita æqui rerum Scriptores. D. Ut præter alios clarè
 Horat. Turfelin. in Historijs Mundi c. 6. sub Carolo Martello, Pi-
 pino, Carolo Magno Regibus Francorum. E. Idem in Leone Isaurio
 Imp.*

Imp. F. G. citatus, sub Pipino & Carolo Magno. H. Vide pro his Flosculos Historiarum Ioannis de Bussières, parte alterâ, c. 4. Itemq; Bartholom. Chasanzum in Catalogo Gloriæ Mundi. I. Turfell. l. 4. in M. Anton. Imp. K. Gabriel Bucellinus in Nucleo Histor. uniuers. in Regno Galliarum, &c. Legationem hanc Romanam obière DD. Ludouicus Schürpf, Lucernas; Gualterus im Hof, Vrius: Rudolphus Reding, Suicus: Ioann. Iacobus à Staal Solodoranus, Viri in sua quisq; Republicâ magni.

V.

A R G V M E N T V M.

ORbis miraculum Lectori hîc proponitur F. Nicolaus à Flüe, inclitum illud Vnderualdia ac totius Heluetiæ iubar: cuius admirabilem vitam, incolis iuxta atq; accolis in pretio habitam, simulq; rariora quædam, cum vitam ipsam comitata, tum mortem subsecuta prodigia, breuiori hac epitome insinuat Anachoretæ eiusdem conterraneus, olim hac super re ad Gregorium P. P. XIV. unâ cum illustri viro Melchiorè Luffio E. A. Legatus Tractatur materia hæc libro peculiari à Ioan. Ioach. Eichhorn, & accuratiùs à Petro Hugone S. I. Vbi, quicquid ferè epistolâ hac de B. viro asseritur, implicitum habetur.

MELCHIOR IM FELD, Eques auratus.
ANDREAE S. R. E. CARDINALI ab
Austria, Episcopo Constantiensi &c.

De prodigiosa vita F. NICOLAI à Flüe,
Eremitæ Vndervaldensis.

VEstâ columbinis, ad stagna Acronia, pennis
E Subsiluanâ, littera, tende plagâ:

M 3

Perq;